

Proposició de llei de la gent gran

202-00054/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS

Reg. 78352 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 13.12.2022

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu, Raúl Moreno Montaña, portaveu adjunt del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, d'acord amb el que estableixen els articles 111.b i 112 del Reglament del Parlament, presenten la proposició de llei següent:

Proposició de llei de la gent gran de Catalunya

Exposició de motius

I

L'augment de l'esperança de vida i el canvi demogràfic al qual Catalunya s'ha enfrontat en els darrers anys ha portat a un envelliment de la població. En aquests moments a Catalunya viuen 1.492.335 persones grans, de 65 anys o més anys, la qual cosa suposa un 19,23% de la seva població total. Aquest percentatge representa gairebé un 20% de la població catalana i s'estima que en els anys vinents arribarà a més del 25%. D'aquests, més de la meitat, un 57%, són dones, davant el 43% d'homes. Tot plegat, constitueix un repte que com a societat hem d'enfrontar, per la qual cosa és necessària una resposta en forma de Llei que reculli i que blindi els drets de la cinquena part de la seva població i que sigui capdavantera en la protecció i la promoció d'aquests en l'àmbit autonòmic.

L'envelliment de la població i els importants canvis demogràfics esdevenen tot un repte de la nostra societat, i la seva complexitat requereix respostes específiques i coordinades i un abordatge global per part dels poders públics. Així, per tal de millorar el país, cal pensar en la diversitat dels catalans i catalanes, i és evident que s'ha de facilitar l'accés als productes i serveis que actualment es faciliten, especialment des de la xarxa d'utilització pública, a tota aquesta part de la ciutadania.

En la societat catalana la longevitat és una realitat que cal posar en valor, un enriquiment per al conjunt del país que a la vegada requereix atenció específica. La millora del benestar físic, psíquic i social, així com la garantia de la participació i inclusió de la gent gran en tots els àmbits de la vida social, comunitària i política han d'exhortar qualsevol societat que es vulgui justa i cohesionada. Són cabdals, també, la garantia de la igualtat efectiva entre homes i dones, l'assegurança d'un habitatge digne, adaptat i accessible que afavoreixi la seva autonomia, així com l'atenció a les situacions de risc social, entre d'altres.

D'aquesta manera, la Llei que es presenta en línies posteriors persegueix la finalitat de promocionar el benestar personal i social de la gent gran a Catalunya, la garantia dels seus drets i l'assumpció de les seves responsabilitats, així com la igualtat efectiva, que requereix les garanties i la protecció necessàries per esdevenir real.

II

La Unió Europea, dins el marc de l'article 25 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (2000), reconeix i respecta el dret de les persones grans a portar una vida digna i independent i a participar en la vida social i cultural, i alhora a l'article 34.1, reconeix i respecta també el dret d'accés a les prestacions de seguretat social i als serveis socials que garanteixen una protecció en casos com la vellesa. Per la seva banda, el Consell de Drets Humans de l'Assemblea General de les Naci-

ons Unides va adoptar la Resolució 21/23 referent als drets humans de les persones grans, on s'insta tots els Estats a garantir els drets d'aquest grup social i fer un pas endavant en la lluita contra la discriminació per edat. Així mateix, també són aplicables a aquesta Llei diverses disposicions de la Carta Social Europea.

En l'àmbit estatal, l'article 9.2 de la Constitució Espanyola estableix l'obligatorietat dels poders públics de promoure les condicions necessàries perquè la llibertat i la igualtat dels individus i dels grups en què s'integren siguin reals i efectives, de remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud, així com la facilitació de la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social. Per altra banda, l'article 50 recull que els poders públics han de mantenir la suficiència econòmica dels ciutadans i ciutadanes mitjançant pensions adequades i actualitzades, a més de la promoció del benestar per mitjà d'un sistema de serveis socials que ha d'atendre els problemes de salut, habitatge, cultura i oci, entre d'altres.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya recull a l'article 18 el dret de les persones grans «a viure amb dignitat, lliures d'explotació i de maltractaments, sense que puguin ser discriminades a causa de l'edat». Per la seva banda, l'apartat 6 de l'article recull que «Els poders públics han de garantir la protecció de les persones grans perquè puguin portar una vida digna i independent i participar en la vida social i cultural. També han de procurar la plena integració de les persones grans en la societat per mitjà de polítiques públiques basades en el principi de solidaritat intergeneracional».

És l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya el que estableix els drets en l'àmbit dels serveis socials, i indica a l'apartat 1 que «Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a les prestacions de la xarxa de serveis socials de responsabilitat pública, a ser informades sobre aquestes prestacions i a donar el consentiment per a qualsevol actuació que les afecti personalment, en els termes que estableixen les lleis».

La Llei estatal 15/2022, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i la no discriminació, pren importància en la present llei. Aquesta esmenta en el seu preàmbul l'adopció que el 1991 va aprovar l'Assemblea General de les Nacions Unides en favor de les persones d'edat, on es van enumerar 18 drets d'aquests, ressaltant el dret a un tracte digne. Va ser també aquesta llei la que va reconèixer per primera vegada la discriminació per edat en el seu àmbit subjectiu d'aplicació juntament amb altres discriminacions com el naixement, l'origen racial o ètnic, el sexe o la religió, entre d'altres. És important també la Llei 12/2008, d'11 d'octubre, de serveis socials, llei que regula i ordena el sistema de serveis socials per tal de garantir-hi l'accés universal amb l'objectiu de fer efectiva la justícia social i promoure el benestar del conjunt de la població.

A més, respecte a la igualtat de tracte i no discriminació, la Llei catalana 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no discriminació garanteix el dret a la igualtat de tracte i no discriminació així com l'erradicació de qualsevol actuació o comportament que puguin atemptar contra la dignitat de les persones i contra el lliure desenvolupament i la lliure expressió sense cap mena de discriminació, de la pròpia personalitat i de les capacitats personals, tal com recull el seu article primer.

També cal atendre a la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, que regula a l'article 1 les condicions bàsiques que han de garantir la igualtat en l'exercici del dret subjectiu de la ciutadania a la promoció de l'autonomia personal i l'atenció a les persones en situació de dependència.

És evident també que no podem confondre gent gran amb dependència. De fet, segons diferents estudis, ara com ara només un 19% de les persones entre 65 i 69 anys tenen dependència, percentatge que canvia a mesura que augmenta l'edat fins a arribar gairebé al 60% en persones de més de 85 anys, de les quals aproximadament un 20% tenen dependència severa. La gent gran, gràcies al sistema de salut i a

les campanyes de promoció d'una vida saludable, presenten cada vegada una millor salut i, per tant, la dependència té una tendència regressiva.

La Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica, ha estat presa també en consideració a l'hora de redactar aquesta llei, gràcies a les modificacions que han estat aprovades respecte a la figura de l'assistència, la qual cosa ha implicat un important suport per a moltes persones grans que la necessiten.

Pel que fa a les polítiques d'accessibilitat, s'ha d'esmentar la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat, i respecte a les polítiques de rendes, cal tenir en compte la Llei 14/2017, del 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania, fonamental en la consecució d'una societat justa i cohesionada. En l'àmbit de la salut, s'han tingut també en compte la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica i la Llei Orgànica 3/2021, de 24 de març, de l'eutanàsia.

En relació amb la garantia dels drets de les persones LGTBI, pren importància la Llei 11/2014, de 2 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, així com el deure d'intervenció que aquesta contempla.

Finalment, cal tenir en consideració la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció Integral contra la violència de gènere i la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista pel que fa a la igualtat efectiva entre homes i dones, així com la Recomanació General núm. 27, sobre les dones d'edat, del Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació contra la Dona i la Protecció dels seus Drets Humans. Entre altres recomanacions, estableix l'obligació dels Estats de redactar lleis que reconeguin i prohibeixin la violència, inclosa la violència domèstica, sexual i institucional, contra les dones d'edat, particularment les afectades per discapacitat.

Les dones grans es veuen discriminades per edat i per sexe. De fet, les dones grans pateixen més discriminacions que les dones joves, i més edatisme que els homes grans. La divisió sexual del treball i l'assignació d'espais a homes i dones en funció del sexe al llarg del temps ha provocat que durant anys moltes dones no cotitzessin dins del sistema de Seguretat Social a causa de la seva dedicació al treball reproductiu, és a dir, a la cura dels éssers dependents de la família. Per altra banda, les dones que sí que han participat de manera activa al mercat de treball han patit segregació horitzontal i vertical. La bretxa salarial patida per les dones durant la seva edat productiva, s'ha traduït en una bretxa a les pensions quan es jubilen. En aquest sentit, el Govern d'Espanya amb el Reial decret llei 3/2021, de 2 de febrer, pel qual s'adopten mesures per a la reducció de la bretxa de gènere i altres matèries en els àmbits de la Seguretat Social i econòmic, ha adoptat mesures per a reduir aquesta bretxa de gènere.

L'atenció a la dependència també té impacte amb perspectiva de gènere, tant des del punt de vista de qui cura com de qui rep aquesta cura. El 75% de les persones que viuen a les residències de gent gran tenen més de 80 anys, essent l'esperança de vida de les dones més alta que la dels homes, fet que implica que s'hagi de tenir en compte la perspectiva de gènere a l'hora de programar l'atenció a la dependència i la promoció de l'autonomia personal.

En efecte, les dones pateixen discriminació a la nostra societat i la violència masclista és l'instrument més cruent que té el sistema patriarcal per mantenir el sistema de gèneres. Les dones grans no són una excepció, ans al contrari. El 42% de les dones de 65 o més anys han patit violència física, sexual o emocional.

III

Aquesta Llei consta de 71 articles, estructurats en un títol preliminar, 11 títols, 3 disposicions addicionals, una disposició derogatòria i 4 disposicions finals.

Les disposicions generals i les actuacions de les administracions públiques es troben al Títol Preliminar, on s'aborden la finalitat, els objectius, les definicions, l'àmbit personal i territorial d'aplicació de la Llei i la responsabilitat dels poders públics en la matèria. En conseqüència, aquesta Llei planteja una actuació integral per tal de promoure el benestar personal i social del col·lectiu de la gent gran a Catalunya, la garantia del ple exercici dels seus drets i l'assumpció de les seves responsabilitats, entre altres objectius, delimitant les responsabilitats i competències de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i de les diverses administracions públiques catalanes al llarg de la Llei.

El Títol I, «Drets i llibertats civils i polítics de la gent gran», s'estructura en dos capítols. El Capítol I, «Dels drets de la gent gran», instaura i fixa els drets que la gent gran ha de tenir garantits, com són el dret a la igualtat i a la no discriminació; el dret a la igualtat efectiva entre les dones i els homes grans; el dret a la integritat física, psíquica, social i moral; el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge; el dret a la llibertat ideològica, religiosa i de culte; el dret a la informació i a la llibertat d'expressió; el dret de participació i associació; el dret a la salut; el dret a la cultura, oci i esport; el dret a un allotjament adequat; així com la seva protecció jurídica i econòmica. Per la seva banda, el Capítol II estableix com a deures de la gent gran, el compliment de les obligacions i la participació en el finançament dels serveis públics.

El Títol II, «De l'oci, la cultura, l'esport i la participació» s'estructura en dos capítols. El primer d'ells desenvolupa els drets de la gent gran en matèria d'oci, cultura, esport i participació, amb l'impuls de la seva presència i la promoció d'actuacions específiques en les manifestacions d'aquests àmbits. El Capítol II desenvolupa el mandat als poders públics de promoure la participació de la gent gran i regula els àmbits de participació política, econòmica, cultural i social de la gent gran, sigui de forma individual o mitjançant l'associacionisme, el voluntariat, les institucions o altres òrgans, creant, a més, l'Observatori de la Gent Gran de Catalunya.

El Títol III, «Serveis i atenció social, sanitària, sociosanitària i residencial», s'estructura en tres capítols. El primer d'ells, «Serveis i atenció social», defineix el sistema de Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya, fixa l'obligació per part de les administracions públiques catalanes de garantir la prestació dels drets socials a la gent gran i estableix com a finalitat dels serveis socials assegurar la cobertura de les necessitats bàsiques i socials per tal de garantir l'envelliment integral i saludable de les persones grans. El Capítol II, «Serveis i atenció sanitària i sociosanitària» regula els objectius i l'accés d'aquesta atenció dirigida a la gent gran dins el Sistema de Salut de Catalunya, i integra el sistema d'atenció sociosanitària. En últim lloc, l'atenció a la gent gran en residències, la creació d'un nou model d'atenció que integra els àmbits social i sanitari, el model residencial i de cures i el suport familiar es recullen al Capítol III, «Serveis i atenció residencial».

El Títol IV regula l'autonomia personal i atenció a la dependència i la configuració del sistema, alhora que fixa les mesures necessàries per a reduir el temps d'espera.

El dret a l'habitatge es regula al Títol IV, i estableix la promoció d'habitatges amb serveis i habitatges compartits, l'adaptació dels habitatges per tal de millorar l'accessibilitat i disposa normes d'urbanisme per fer un disseny urbà que tingui en compte la gent gran.

La mort digna ocupa el Títol VI, en consonància amb el que estableix la Llei Orgànica 3/2021, de 24 de març, de Regulació de l'Eutanàsia, i ratifica el dret de la gent gran a manifestar de manera anticipada la seva voluntat, els mecanismes i condicions que han d'acompanyar una persona en els moments del final de la vida, així com la garantia en l'accés a les cures pal·liatives i l'obligació de formar a tots els professionals sanitaris, de treball social i de psicologia clínica.

En el Títol VII es recullen les mesures de promoció de l'educació i del coneixement, el desenvolupament de programes universitaris, el foment de les experiències

intergeneracionals i la contribució de les administracions per tal de millorar els processos d'envelliment actiu i la reducció de la bretxa digital de la gent gran.

El Títol VIII recull la protecció de les persones grans LGTBI i desenvolupa mesures per tal de garantir-la, mentre que el Títol IX, «Mobilitat i accessibilitat», fixa mesures per afavorir els desplaçaments de la gent gran i millorar-ne l'accessibilitat als transports i en els espais públics.

El Títol X, «Protecció econòmica», estableix les condicions per millorar l'autonomia personal i la suficiència econòmica de la gent gran, així com mesures per tal de cobrir les necessitats bàsiques, la garantia d'aplicació dels complements contemplats a la Llei de renda garantida de ciutadania i el garantiment de la inclusió financera de les persones grans amb la promoció de l'obertura i adaptació de caixers, la creació de noves oficines o la facilitació de l'accés a les noves tecnologies bancàries.

El Títol XI, «Protecció jurídica», estableix mesures vers l'espoliació patrimonial i la protecció dels drets de la gent gran com a consumidors, així com mesures per fer front a qualsevol situació de maltractament de les persones grans en qualsevol situació, així com el procediment per a denunciar-ho. En aquest Títol s'estableix també un servei d'orientació i d'assessoria de la Generalitat de Catalunya per tal d'informar la gent gran sobre els seus drets i deures en matèria de successions.

El règim sancionador i les potestats d'inspecció i control es regulen al Títol XII, establint una sèrie de sancions associades a diverses infraccions per tal de prevenir i evitar situacions de manca d'assistència i de maltractament a les persones grans.

I, finalment, s'estableixen les disposicions addicionals en les quals es crea un Pla d'Actuació Integral per la protecció i l'envelliment saludable de la gent gran, la figura del Defensor o Defensora dels drets de la gent gran, adjunta al Síndic de Greuges i la Creació de l'Agència d'Atenció Integrada Social i Sanitària.

Títol preliminar. Disposicions generals i actuacions de les administracions públiques

Article 1. Finalitat i objectius

1. La finalitat d'aquesta llei és la promoció del benestar personal i social del col·lectiu de la gent gran a Catalunya, la garantia del ple exercici dels seus drets i l'assumpció de les seves responsabilitats, així com l'establiment d'un sistema integral d'atenció i protecció efectiu, que possibilitin un envelliment integral i saludable, amb la participació de totes les administracions públiques catalanes i dels sectors i entitats socials implicades.

2. Els objectius d'aquesta llei són els següents:

- a) La millora del benestar físic, psíquic i social de la gent gran.
- b) La promoció d'una visió positiva i real de l'envelliment, lliure d'estereotips i entesa com una etapa més de la vida de les persones, plena de reptes i oportunitats.
- c) La garantia de la participació i inclusió de la gent gran en tots els àmbits de la vida social, comunitària i política, promovent espais específics com els Consells de la Gent Gran, per tal de millorar la seva integració i el seu benestar físic, psíquic i social.
- d) L'establiment de mesures per evitar la discriminació de la gent gran, per raó d'edat, lloc de naixement, origen racial o ètnic, sexe, religió, convicció o opinió, discapacitat, orientació o identitat de gènere, expressió de gènere, malaltia o condició de salut, estat serològic i/o predisposició genètica a patir patologies i trastorns, llengua, situació socioeconòmica, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- e) La garantia de la igualtat efectiva entre dones i homes grans i la protecció d'aquestes enfront de la violència masclista.
- f) La garantia de l'atenció continuada i integral, així com la prevenció i la seva promoció, amb especial atenció a aquelles persones en situació de dependència o amb manca d'autonomia personal

g) La garantia de la suficiència econòmica de la gent gran per tal d'evitar situacions d'exclusió social i impulsar la seva inclusió.

h) L'afavoriment dels elements intergeneracionals en la planificació de polítiques públiques per tal de fomentar les relacions, la solidaritat, el traspass d'experiències i els coneixements entre ciutadans i ciutadanes de generacions diferents, visibilitzant la saviesa, expertesa i experiència de les persones grans com un dels grans actius de la societat.

i) La garantia d'un habitatge digne, adaptat, accessible, que afavoreixi l'autonomia personal de la gent gran i que esdevingui el principal recurs en el procés d'envel·liment.

j) L'atenció a les situacions de risc social, per tal d'evitar que puguin donar lloc a situacions de maltractament o aïllament, manca d'assistència o soledat no volguda, així com la garantia de la seguretat de les persones grans, entesa com la possibilitat de dur a terme les activitats quotidianes lliures de qualsevol tipus d'agressió externa, sigui humana o natural, i amb dignitat.

k) L'establiment de mesures d'acció positiva amb l'objectiu de reduir l'impacte en la transició d'una vida laboral activa a una situació de jubilació.

l) La garantia de l'assessorament i l'acompanyament jurídic de la gent gran.

m) La garantia de l'atenció presencial a tràmits i servis bàsics, siguin públics o privats, i el foment de programes específics per fer front a la bretxa digital, des de la perspectiva de les persones grans.

Article 2. Definicions

– Gent Gran: Persona major de 65 anys.

– Suficiència econòmica: La situació de les persones que tenen ingressos mensuals que són iguals o superiors a l'Índex de Renda de Suficiència de Catalunya.

– Residències assistides: Centres d'assistència integral i d'acolliment residencial, sigui permanent o temporal, adreçats a persones grans que no tenen autonomia suficient per dur a terme les activitats de la vida diària, que necessiten supervisió constant i/o que tenen una situació sociofamiliar que requereix la substitució de la llar.

– Llars residències: Centres d'acolliment residencial, de caràcter temporal o permanent, destinats a persones grans amb autonomia suficient per a les activitats de la vida diària, que requereixen un determinat nivell d'organització i suport personal. L'objectiu principal d'aquests centres és proporcionar un entorn substitutori de la llar.

– Centres de dia: Centres d'acolliment residencial de caràcter diürn que complementen l'atenció pròpia de l'entorn familiar, amb els objectius d'afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social, el manteniment de la persona en el seu entorn personal i familiar en les millors condicions i el proporcionar suport a les famílies en l'atenció a les persones grans dependents.

– Habitatges amb serveis: Servei d'acolliment alternatiu format per un conjunt d'habitatges amb estances d'ús comú i sense barreres arquitectòniques, destinat a aquelles persones grans autònomes que per circumstàncies diverses no poden romandre a la pròpia llar. Les persones usuàries d'aquest tipus d'habitatges comparteixen tasques i despeses i poden viure amb els cònjuges o parelles i amb les persones que en depenguin.

– Edatisme: Tipus de discriminació basada en els estereotips, prejudicis i conductes que existeixen cap a les persones grans per motiu de l'edat.

– Mort digna: Dret a morir d'acord amb les prioritats i preferències personals, lligades a l'autonomia personal i la llibertat individual.

– Soledat social o aïllament social: És la resposta subjectiva davant la manca o insuficiència de relacions o sentiment de comunitat.

– Soledat no desitjada: És la resposta subjectiva a l'absència de relacions personals íntimes o d'aferrament.

Article 3. Àmbit personal i territorial d'aplicació de la llei

1. Aquesta llei s'aplica a qualsevol persona major de 65 anys empadronada en un municipi de Catalunya

2. Les persones estrangeres majors de 65 anys que es trobin a Catalunya podran beneficiar-se de les disposicions establertes en aquesta llei, d'acord amb el que es disposi en els tractats, convenis internacionals, així com en la resta de les disposicions vigents.

Article 4. Responsabilitat dels poders públics

1. Les administracions públiques catalanes vetllaran pel respecte efectiu dels drets i llibertats reconegudes a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic en relació amb la gent gran.

2. Les administracions públiques catalanes desenvoluparan llurs activitats de manera que la gent gran sigui considerada i reconeguda com a ciutadans i ciutadanes de ple dret.

3. Les administracions públiques catalanes exerciran les funcions i les competències de promoció, d'atenció i de protecció dels drets de la gent gran, a més de facilitar canals de participació, decisió i gestió que siguin adequats a cadascuna de les situacions que els afecti.

4. Les administracions públiques catalanes adoptaran les mesures que siguin necessàries per a prevenir totes les situacions de soledat no desitjada, abús, explotació, aïllament, violència masclista o maltractament de la gent gran.

5. Les administracions públiques catalanes establiran les mesures necessàries per a garantir una coordinació interadministrativa eficaç i crearan, per a aquesta finalitat, estructures o dispositius que facilitin la consecució de les seves demandes.

6. Les administracions públiques catalanes promouran la participació i la cooperació amb les persones grans en els nivells de decisió i gestió que els afecti. També portaran a terme les mesures necessàries per difondre la importància de la funció social que la gent gran exerceix en la societat catalana.

Títol I. Drets i llibertats civils i polítics de la gent gran

Capítol I. Dels drets de la gent gran

Article 5. Dret a la igualtat i a la no discriminació

1. Les persones grans seran tractades en condicions d'igualtat, sense que es produeixin situacions d'exclusió o diferència de tracte en l'organització, programes, serveis o institucions.

2. Les administracions públiques catalanes garantiran el respecte i el bon tracte a la gent gran amb mesures com la promoció del reconeixement de la diversitat en la vellesa, per tal de contrarestar els conceptes negatius i tòpics de les persones grans que existeixin en la societat, la promoció de la participació informada de les persones grans en la presa de decisions, especialment en aquelles en les quals estan implicades, entre d'altres.

3. Les administracions públiques fomentaran mesures per a tots els rangs d'edat, especialment de sensibilització, per tal de lluitar contra la discriminació i els estereotips associats a les persones grans amb l'objectiu de fer front a l'edatisme.

Article 6. Dret a la igualtat efectiva entre les dones i els homes grans

L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà i promourà la igualtat entre les dones i homes grans, en els termes establerts per la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes i la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació. Així es fomentaran mesures que siguin igualment beneficioses i positives per a ambdós sexes, es garantirà l'impacte de gènere en el repartiment dels recursos, tant socials com sanitaris, destinats a la gent gran, amb

especial consideració en les singulars dificultats amb què es troben les dones grans, especialment les dones vídues i les dones víctimes de violència de gènere, així com els altres col·lectius de dones vulnerables, per a les quals els poders públics hauran d'adoptar mesures d'acció positiva, en els termes establerts per la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

Article 7. Dret a la integritat física, psíquica, social i moral.

1. Les administracions públiques catalanes vetllaran per la integritat física, psíquica, social i moral de les persones grans, i posaran especial atenció en aquelles situacions de violència, abandonament, maltractament o qualsevol altre tipus d'agressió física o psíquica que els afectin.

2. En aquells casos en què les administracions públiques catalanes tinguin constància que ocorren un o algun dels fets nomenats en l'apartat anterior, i sense perjudici de les accions administratives que les corresponguin, tindran l'obligació de posar-ho en coneixement de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal.

3. L'Administració de la Generalitat Catalunya crearà una estratègia conjunta amb l'administració local per a la detecció i abordatge de la gent gran que viu en situació de soledat social o/i emocional no volguda, amb l'objectiu de millorar l'efectivitat de les activitats i serveis ja existents pel que fa a la lluita contra la soledat no volguda, desenvolupant un ventall de recursos, eines i serveis per combatre-la.

4. Els familiars de les persones grans tenen el deure de vetllar per la seva salut física i mental així com de cuidar-los i fomentar les seves relacions socials i familiars i, si escau, s'encarregaran també del sosteniment econòmic necessari per tal d'assegurar una vida digna.

Article 8. Dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge

1. Aquelles persones que tinguin accés a expedients, historials o qualsevol informació relativa a persones grans, per raó del seu càrrec o funcions, hauran de fer un tractament adequat d'aquestes dades, amb la finalitat de garantir la seva confidencialitat i el respecte a l'honor, intimitat i pròpia imatge.

2. Es promourà des de les administracions públiques catalanes una imatge positiva de les persones grans en els mitjans de comunicació i campanyes publicitàries i es promourà la seva presència de manera activa.

3. Es promourà des de les administracions públiques catalanes un codi de bones pràctiques sobre les aparicions de les persones grans en els mitjans de comunicació i campanyes publicitàries per tal de deixar al marge els estereotips i evitar aquells usos que atemptin contra la seva imatge i identitat.

4. Les administracions públiques catalanes posaran en coneixement de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, de l'Autoritat Judicial o del Ministeri Fiscal els fets contraris a aquests drets exercint, si escau, les accions civils i penals que procedeixin.

Article 9. Dret a la llibertat ideològica, religiosa i de culte

1. Les administracions públiques catalanes garantiran el respecte a la llibertat religiosa, ideològica i de culte, i vetllaran perquè la gent gran pugui actuar sense ser coaccionada per l'Administració o per qualsevol grup social.

2. La gent gran, en l'exercici de la seva llibertat de mantenir o adoptar les creences de la seva elecció, no podrà ser objecte de discriminació, rebuig o pressió que menyscabi els seus drets. L'Administració promourà les condicions perquè això tingui una eficàcia real i, en cas que no sigui així, podrà promoure les denúncies i accions jurídiques que procedeixin.

3. Es garantirà l'exercici d'aquests drets, en un marc de respecte i tolerància, dins dels centres públics o privats esmentats en la present llei en els que romanguin les persones grans.

Article 10. Dret a la informació i a la llibertat d'expressió

1. Les administracions públiques catalanes, en l'àmbit de les seves competències, garantirán el dret a la informació de la gent gran.

2. Aquest dret a la informació inclourà l'obligació de les administracions públiques catalanes de fer accessible la informació a la gent gran sobre els serveis als quals poden accedir i sobre els requisits exigits per a ser-ne usuaris.

3. Les administracions públiques catalanes hauran d'informar les persones grans sobre les vies de reclamacions, suggeriments o queixes que puguin formular davant aquestes, en els terminis previstos reglamentàriament, així com sobre el procediment per a dirigir les seves queixes al síndic o síndica de Greuges per a la defensa i protecció dels seus drets.

4. Les administracions públiques catalanes garantirán el dret de la gent gran de poder manifestar les seves idees i opinions de forma lliure, així com a difondre-les dins dels límits legals establerts.

Article 11. Dret de participació i associació

Les administracions públiques catalanes garantirán, en l'àmbit de les seves competències, el lliure exercici del dret a la participació. També fomentaran i impulsaran la seva participació en la vida política, econòmica, cultural i social en qualsevol àmbit i assumpte que sigui del seu interès.

Article 12. Dret a la salut

1. Les administracions públiques catalanes promourán hàbits de vida saludables per assolir un envelliment satisfactori, mitjançant programes d'informació i educació per a la salut mental i física, així com per a la prevenció de malalties i accidents.

2. Les administracions públiques catalanes garantirán l'atenció sanitària necessària en tots els nivells assistencials, fomentant el seguiment de les malalties cròniques, garantint el contínuum assistencial i la coordinació necessària amb els serveis socials

3. Es garantirà el diagnòstic, tractament i rehabilitació de les persones grans, dins de l'àmbit competencial de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, per tal d'afavorir la protecció i la recuperació de la salut, evitant l'agreujament i cronificació de patologies que poguessin limitar la seva capacitat d'autonomia.

4. L'Administració de la Generalitat de Catalunya procurarà una atenció social i sanitària a les persones grans que el requereixin segons el seu grau de dependència, especialització de cures i situació sociofamiliar.

5. L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà que totes les persones grans estiguin informades sobre el document de voluntats anticipades i dels seus drets respecte d'una mort digna.

6. L'Administració de la Generalitat de Catalunya aplicarà la perspectiva de gènere a totes les accions adreçades a garantir el dret a la salut de les persones grans, tot tenint en compte les manifestacions diferenciades que determinades malalties i patologies tenen en les dones, garantint l'assistència ginecològica a les dones grans i l'adequada formació dels i les professionals. La formació també haurà de ser en prevenció i detecció de la violència de gènere.

Article 13. Dret a la cultura, oci i esport

1. Les administracions públiques catalanes facilitarán l'accés i la participació activa i lliure de la gent gran en les manifestacions i esdeveniments culturals i d'oci.

2. Les administracions públiques catalanes fomentaran les activitats físicoesportives per a les persones grans i facilitarán l'ús i gaudi de les instal·lacions esportives radicades en el territori català.

Article 14. Dret a un allotjament adequat

1. Les persones grans tenen dret a gaudir d'un allotjament o habitatge dignes, accessibles i adequats a les seves necessitats. Per aconseguir-ho es partirà del principi

d'autonomia personal, vetllant per la capacitat d'autonomia de cadascú i promovent les reformes i adaptacions de la llar necessàries per a facilitar la plena accessibilitat i la vida a casa, juntament amb la promoció dels serveis de suport necessaris per a fer efectiu el seu dret a viure en el seu entorn.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya establirà les places residencials necessàries per a garantir l'efectivitat del dret a l'allotjament, prioritzant la permanència a la seva pròpia llar i en el seu entorn sociofamiliar. Quan no sigui possible, s'arbitraran fórmules alternatives d'allotjament, tenint sempre en compte la situació i les necessitats de cada persona.

3. Correspon a l'Administració de la Generalitat de Catalunya la planificació, ordenació, creació i manteniment i control d'una xarxa de centres residencials per a persones grans, prioritàriament públics, que cobreixi de forma suficient tot el territori català, d'acord amb el nou model d'atenció residencial i domiciliària fixat a la Resolució de 28 de juliol de 2022, de la Secretaria d'Estat de Drets Socials, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial de Serveis Socials i del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, sobre criteris comuns d'acreditació i qualitat dels centres i serveis del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència.

4. Correspon a l'Administració de la Generalitat de Catalunya la planificació, ordenació, creació i manteniment de serveis d'atenció domiciliària per a persones grans, que han d'esdevenir centrals en el sistema de cures, que cobreixi de forma suficient tot el territori català.

5. Correspon a l'Administració de la Generalitat de Catalunya la planificació, ordenació, creació i manteniment d'una xarxa d'habitatges amb serveis per a persones grans amb un grau d'autonomia personal que atengui de forma suficient tot el territori català.

Article 15. Protecció jurídica

1. Les administracions públiques catalanes desenvoluparan les actuacions de divulgació necessàries per a informar les persones grans sobre els seus drets reconeguts per l'ordenament jurídic i les mesures a emprendre en cas de vulneració d'aquests.

2. Qualsevol persona, dispositiu assistencial o institució que adverteixi indicis d'una situació de violència o maltractament a una persona gran està obligada a comunicar-ho de manera immediata a l'autoritat competent i, si els fets poguessin ser constitutius de delictes, a les forces i cossos de Seguretat, al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial, sense perjudici de prestar l'atenció immediata que la víctima precisi. Alhora, haurà de facilitar la informació clínica i social rellevant als equips especialitzats per ser tramitada al Ministeri Fiscal o al Jutjat. Per facilitar-ho, L'Administració de la Generalitat de Catalunya facilitarà un telèfon exclusiu.

3. Les denúncies formulades per la persona afectada o per tercers davant les administracions públiques catalanes sobre la manca d'assistència o assistència incorrecta, així com altres situacions de maltractament en què pugui trobar-se una persona gran, donaran lloc a l'obertura de la corresponent investigació, a l'adopció de les mesures adequades per al seu cessament i, en cas que correspongui, denúncia davant del Ministeri Fiscal.

4. Les administracions públiques catalanes promouran, mitjançant els instruments legalment establerts, l'adequada protecció de la gent gran quan pateixin malalties o deficiències persistents.

5. La gent gran, per a la defensa dels seus drets, podran per elles mateixes, de manera autònoma o, quan ho necessitin, a través de la persona que els hi presti assistència:

a) Dirigir-se a les administracions públiques catalanes en demanda d'atenció, protecció o assistència que precisin i sol·licitar-ne els recursos disponibles.

b) Posar en coneixement de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal totes aquelles situacions que atemptin contra els seus drets.

c) Presentar les seves queixes davant la Sindicatura de Greuges. Per a la tramitació d'aquestes, la Sindicatura comptarà amb una persona adjunta encarregada de defensa de la gent gran, nomenada en els termes regulats per la seva Llei de creació.

d) Utilitzar tots els altres mitjans que reconegui l'ordenament jurídic.

6. Les dones grans que ingressin a residències, centres de dia o qualsevol altre equipament assistencial i que manifestin o que es detecti que poden estar sent víctimes de violència de gènere, rebran l'adequada atenció i s'activaran els mecanismes de protecció pertinents per a aquesta circumstància.

7. Quan les administracions públiques catalanes o els responsables de centres residencials i/o recursos destinats a la gent gran tinguin coneixement que el patrimoni d'una persona gran és objecte d'espoliació, tant per part dels seus familiars com de tercers, procediran a comunicar-li de manera expressa les accions judicials que pot iniciar, proporcionant-li assistència jurídica si fos necessari, sense perjudici de donar trasllat dels fets al Ministeri Fiscal.

8. Els responsables de centres residencials que advertissin en una persona gran ingressada la concurrència sobrevinguda de circumstàncies determinants de la seva discapacitat, hauran de posar-ho en coneixement del Ministeri Fiscal, donant compte als familiars.

9. Cap persona gran podrà ser ingressada en un centre residencial sense que consti fefaentment el seu consentiment o el de la persona o entitat que tingui designada l'assistència.

10. Les administracions públiques catalanes garantirán el respecte dels drets que corresponen a les persones grans com a consumidors i usuaris, especialment en relació amb les ofertes comercials dirigides específicament a aquest sector de la població.

Article 16. Protecció econòmica

1. Les administracions públiques catalanes vetllaran per la suficiència econòmica o de recursos de les persones grans, a fi de contribuir a la seva autonomia personal i millorar la seva qualitat de vida.

2. Per a garantir les necessitats bàsiques de les persones grans amb insuficiència econòmica o de recursos, L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà el cobrament de la Renda Garantida de Ciutadania a aquelles persones grans que compleixin amb els requisits fixats a la Llei 14/2017, del 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya complementarà de forma automàtica les pensions no contributives per jubilació i pensions no contributives per invalidesa, per tal de fer efectiu el dret subjectiu recollit a la Llei 14/2017, del 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania.

4. Les administracions públiques catalanes, dins de les seves competències, establiran ajudes econòmiques dirigides a facilitar l'autonomia personal i el millor desenvolupament de la persona gran en el seu entorn.

5. L'Administració de la Generalitat de Catalunya establirà, en el marc de la normativa fiscal vigent, mesures de suport a les famílies o a aquelles persones que exerceixin com a cuidadors i cuidadores que tinguin persones grans dependents a càrrec seu i promourà la subscripció de convenis especials a la Seguretat Social de les persones cuidadores no professionals de les persones dependents.

6. D'altra banda, l'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà les ajudes econòmiques, tècniques o de serveis dirigides a les famílies o a aquelles altres persones que exerceixin com a cuidadors, que tinguin a càrrec seu persones dependents, tal com marca la Llei d'autonomia personal i atenció a la dependència.

Capítol II. Dels deures de la gent gran

Article 17. Deures

Sense perjudici de les obligacions que amb caràcter general recull l'ordenament jurídic, la gent gran té els següents deures:

- a) Complir amb les obligacions inherents als recursos públics dels quals resultin usuaris o beneficiaris.
- b) Participar, en els termes establerts en la legislació aplicable, en el finançament dels serveis públics que els afectin.

Títol II. De l'oci, la cultura, l'esport i la participació

Capítol I. De l'oci, la cultura i l'esport

Article 18. Actuacions dels Poders Públics

Les administracions públiques catalanes afavoriran i impulsaran la presència de la gent gran en les manifestacions culturals i d'oci dirigides a la societat, i promouran actuacions específiques en concordança amb les seves característiques, necessitats i interessos.

Article 19. Intervencions generals i específiques

1. La gent gran podrà participar, de manera creativa, lliure, crítica i constructiva, en la programació i el desenvolupament de les activitats culturals i d'oci dirigides a la societat, així com en les activitats específiques per a aquest sector de la població.

2. Les administracions públiques catalanes promouran en la societat actituds i comportaments que afavoreixin l'acostament i accés permanent de la gent gran a tots els recursos disponibles en matèria d'oci i cultura.

3. Les administracions públiques catalanes fomentaran el desenvolupament d'actuacions que responguin a les característiques específiques de la gent gran, i a la diversitat dels seus interessos i necessitats. En concret, s'encarregaran d'afavorir:

- a) L'intercanvi generacional de valors, coneixements, experiències i tradicions.
- b) El seu desenvolupament personal i un envelliment saludable i satisfactori.
- c) La seva vinculació amb l'entorn.

4. L'Administració de la Generalitat de Catalunya establirà el marc normatiu d'organització de programes d'activitats específiques d'oci i cultura desenvolupades directament o en col·laboració amb altres entitats. En aquests programes s'inclouran actuacions d'informació, sensibilització, esport, turisme social, trobades i intercanvis d'experiències entre persones grans, foment de l'expressió creativa i programes d'àmbit universitari, entre altres.

5. Les administracions públiques catalanes facilitaran, en l'àmbit de les seves competències, els mitjans adequats per al desenvolupament d'intervencions específiques dirigides a la gent gran.

6. Les administracions públiques catalanes facilitaran el coneixement, actualització i utilització per a la gent gran de les noves tecnologies, especialment les dirigides a promoure la comunicació, la utilització dels serveis i l'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació. A més, garantiran l'acompanyament i assistència a les persones grans en aquells tràmits i gestions davant les administracions que hagin de fer-se mitjançant l'ús d'aquestes.

Article 20. Activitat esportiva

1. Les administracions públiques catalanes fomentaran la promoció de la salut i de l'activitat física de la gent gran impulsant activitats esportives adequades a les necessitats d'aquestes, afavorint l'ús i gaudi de les instal·lacions esportives existents a Catalunya, així com, si escau, la tarifació social per al seu ús, garantint sempre les mesures d'accessibilitat previstes a la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya crearà, en el marc de la Secretaria General de l'Esport, un programa específic d'activitat esportiva per a les persones grans, que promogui la formació a professionals i l'especialització, i que faciliti la programació d'activitats a tot el territori català.

Article 21. Mesures en matèria de cultura

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya impulsarà i promocionarà l'accés a la cultura mitjançant la creació d'abonaments dirigits a la gent gran amb rendes baixes per a fomentar la seva assistència a espectacles d'arts escèniques i per a la compra de productes culturals, com ara llibres o música.

2. Les administracions públiques catalanes fomentaran espais de reunió i d'expressió artística per a la gent gran.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya crearà programes de recuperació de la memòria oral, recollint les experiències vitals de la gent gran, amb l'objectiu que s'incorporin i formin part del patrimoni immaterial dels museus i de les entitats memorialistes.

Capítol II. De la participació

Article 22. Obligacions dels poders públics

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya promourà i facilitarà la participació de les persones grans en la vida política, econòmica, cultural i social, tant a nivell individual com a través dels òrgans legalment establerts.

2. Les administracions públiques catalanes hauran d'oferir les oportunitats necessàries per promoure una ciutadania activa, establint els mecanismes normatius i les mesures necessàries que garanteixen la participació de la gent gran en les mesures que els hi afectin específicament.

3. Les administracions públiques catalanes hauran de garantir l'accés alternatiu i presencial a aquells serveis que s'ofereixen per via telemàtica.

Article 23. Participació individual

1. Les administracions públiques catalanes establiran les actuacions precises per a facilitar a les persones grans l'exercici del seu dret a la participació individual. Aquest dret s'articularà fonamentalment a través de l'associacionisme i del voluntariat.

2. La constitució i funcionament d'aquestes fórmules de participació individual s'ajustarà al que es disposi mitjançant el reglament que desenvolupi aquesta Llei.

Article 24. Associacionisme

1. Les administracions públiques catalanes fomentaran la creació d'associacions de la gent gran i contribuiran al seu manteniment. A tal fi, se'ls facilitaran els mitjans i recursos necessaris per al seu funcionament, així com la formació adequada per al millor compliment de les seves funcions.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya disposarà d'una línia específica de subvencions i/o concerts destinats a entitats de la gent gran per tal de contribuir a garantir la seva sostenibilitat econòmica.

3. Des de les administracions públiques catalanes s'impulsarà l'acció coordinada d'associacions, federacions, confederacions i, en general, de la xarxa associativa de la gent gran a Catalunya.

Article 25. Voluntariat

1. Les administracions públiques catalanes promouran la participació de la gent gran en les entitats de voluntariat que contribueixin al desenvolupament de la societat, com a forma de participació en els diversos àmbits, potenciant d'aquesta manera la contribució que aquestes puguin fer a les generacions que els segueixen des de l'aportació i difusió dels coneixements propis i de l'experiència.

2. Es considera voluntariat el conjunt de persones que efectuen una prestació voluntària i lliure de serveis dins el marc d'una organització que sigui estable i amb valor democràtic i que comporti un compromís d'actuació a favor de la societat i de la persona, sempre que no hi hagi contraprestació econòmica.

3. Per tal que les entitats de voluntariat puguin complir amb les seves funcions, les administracions públiques catalanes secundaran, amb els mitjans disponibles, aquelles que comptin entre els seus membres amb persones grans.

4. L'Administració de la Generalitat de Catalunya fomentará la difusió sobre les possibilitats de participació en el moviment del voluntariat, en col·laboració amb altres entitats implicades.

Article 26. Participació institucional

1. Els Consells de la Gent Gran constituïran els òrgans de participació institucional de les persones grans en l'àmbit autonòmic, provincial i local, assumint les funcions de representació, assessorament i elaboració de propostes d'actuació a les administracions públiques en l'àmbit de la gent gran, en els termes que s'estableixi reglamentàriament.

2. La composició dels Consells de la Gent Gran a Catalunya haurà de ser paritària.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà el finançament necessari per a la creació, la dinamització i l'activitat dels Consells de la Gent Gran en l'àmbit autonòmic, provincial, en els Consells Comarcals, l'àmbit local i en la ciutat de Barcelona, segons els termes fixats en la Carta Municipal de Barcelona.

4. Es crearà un Consell Consultiu entre L'Administració de la Generalitat de Catalunya i representants del Consell de la Gent Gran així com d'altres sectors representatius de la gent gran que s'estableixin per reglament, per tal de fer un seguiment de les polítiques que tinguin per objecte o afectin la gent gran.

5. Les organitzacions, sindicats i associacions en què s'integri la gent gran seran tingudes en compte en la presa de decisions en els assumptes que específicament els afectin.

Article 27. Altres òrgans de participació

1. Els centres residencials públics i privats, casals de la gent gran, centres dia o d'altres serveis i/o establiments que tinguin com a objectiu donar serveis a la gent gran de Catalunya estaran obligats a disposar d'un Consell de Participació.

2. En termes generals, els objectius d'aquests Consells de Participació són:

- a) Informar anualment sobre la programació general de les activitats del servei.
- b) Rebre informació periòdica de l'activitat general del servei.
- c) Elaborar i aprovar el projecte de reglament de règim interior del servei i les seves modificacions.

d) Informar sobre la memòria anual, que ha de contenir l'avaluació de resultats terapèutics, socials i econòmics, de caràcter públic, del servei.

e) Fer propostes de millora del servei.

f) Fer públics els resultats de la participació.

3. La composició dels Consells de Participació s'establirà per reglament i garantirà en la seva la presència directa de les persones grans i/o de familiars, així com la paritat en la seva composició.

4. Els Consells de Participació s'hauran de convocar de forma obligada, com a mínim, tres vegades l'any.

Article 28. Observatori de la Gent Gran de Catalunya

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya crearà un Observatori de la Gent Gran a Catalunya que permeti disposar d'un coneixement actualitzat i continuat de les seves necessitats i dels recursos existents, especialment d'aquells relacionats amb situacions de dependència.

2. L'Observatori de la Gent Gran a Catalunya publicarà cada dos anys un informe sobre la situació de la gent gran a Catalunya, fent especial èmfasi en els àmbits socials i econòmics d'aquests, incloent-hi una enquesta que permeti conèixer quina és la percepció de les persones grans respecte dels diferents àmbits que contempla la present normativa. Les dades d'aquest informe hauran d'estar desagregades per sexe.

3. Les administracions públiques catalanes i les entitats integrades en la Xarxa de Serveis Socials disposaran d'aquesta informació per a la planificació i ordenació dels seus recursos i l'adopció de les mesures que es considerin convenients.

Títol III. Serveis i atenció social, sanitària, sociosanitària i residencial

Capítol I. Serveis i atenció social

Article 29. Serveis i atenció social

1. El Sistema de Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya engloba els serveis socials, l'atenció a la dependència, la inclusió i la cohesió social, i tots els serveis i centres d'atenció a la gent gran que siguin, tant de titularitat pública com de titularitat privada.

2. Les administracions públiques catalanes garantiran en l'àmbit dels drets socials una adequada i suficient prestació de serveis a la gent gran.

3. Les administracions públiques catalanes garantiran a la gent gran l'accés al sistema de serveis socials, articulats conforme a la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, que regula i ordena el sistema de serveis socials amb la finalitat de garantir-hi l'accés universal per a fer efectiva la justícia social i promoure el benestar del conjunt de la població.

4. La xarxa de serveis socials d'atenció pública està formada pel conjunt de serveis i centres de serveis socials de Catalunya que són acreditats per la Generalitat de Catalunya per a gestionar les prestacions incloses en aquesta llei o en la Cartera de serveis socials, així com els serveis que ofereixen els consells comarcals i els ajuntaments en l'àmbit de les seves competències.

Article 30. Finalitat

Els serveis socials tenen com a finalitat assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de llurs necessitats personals bàsiques i de les necessitats socials, en el marc de la justícia social i del benestar de les persones, garantint a les persones grans un envelliment integral i saludable.

Article 31. Prestacions de serveis, econòmiques i tecnològiques

1. La Cartera de serveis socials determina el conjunt de prestacions de serveis, econòmiques i tecnològiques de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública i és l'instrument que assegura l'accés a les prestacions garantides de la població que les necessiti, i recull, per tant, aquelles destinades a la gent gran de Catalunya.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà l'adequada i suficient distribució dels recursos, de manera que es compensin els desequilibris territorials, amb especial incidència en l'àmbit rural, i es garanteixi la suficiència de les prestacions de serveis, econòmiques i tecnològiques.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà la igualtat de condicions i d'accés als serveis i recursos així com l'adequada i suficient distribució sense discriminació de sexe, de manera que no sigui un impediment per a l'accés equitatiu la bretxa de gènere en totes les seves manifestacions.

Capítol II. Serveis i atenció sanitària i sociosanitària

Article 32. Serveis i atenció sanitària

L'atenció sanitària de les persones grans, dins del sistema de Salut de Catalunya, tindrà com a referent els següents objectius:

a) La prevenció i promoció de la salut a través de l'establiment d'hàbits de vida saludables mitjançant programes d'educació en salut. Aquests programes es dirigiran al foment de la salut comunitària, gerontologia, fisioteràpia, hàbits de la salut i a promoure una alimentació saludable, així com altres que puguin afectar especialment la gent gran.

b) La inclusió de l'especialitat de gerontologia dins de l'atenció primària amb l'objectiu d'impulsar un sistema que sigui integral i que compti amb una visió integral del pacient gran, juntament amb els altres nivells d'atenció i assistencials.

c) La qualitat de l'assistència en l'àmbit d'atenció primària serà assegurada mitjançant la formació i el reciclatge de professionals, especialment en l'àmbit de la geriatria i la gerontologia, amb aplicació de la perspectiva de gènere i amb formació especialitzada per a detectar la violència de gènere, i s'assegurarà la seva presència i suport en tots els centres d'atenció primària.

d) La potenciació de l'atenció domiciliària d'infermeria i mèdica de la gent gran, en cas que aquestes no puguin acudir als centres sanitaris. També s'establirà un sistema de connexió permanent i d'avís als serveis sanitaris en els casos en què la gent gran que romanguí als seus domicilis estigui malalta o es trobi en situació de risc.

e) La garantia de la qualitat de l'atenció sanitària i la coordinació entre els serveis d'atenció primària i els serveis sanitaris especialitzats. Es determinaran criteris de derivació entre els diferents nivells d'atenció.

f) La potenciació dels programes de rehabilitació que milloren l'estat psíquic, físic i sensorial, lluitant contra el deteriorament de la gent gran.

g) La reducció al màxim de les llistes d'espera de les persones grans.

h) La potenciació de la recerca en la detecció, seguiment i tractament integral de les malalties de salut mental que afectin la gent gran, així com el suport a llurs famílies.

Article 33. Sobre l'accés al sistema de salut

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà l'accés a la gent gran, de forma escrita, presencial i telefònica, als mateixos serveis disponibles a través d'aplicacions informàtiques així com a la informació específica sobre els seus tractaments mèdics o, si és el cas, a l'acompanyament o atenció personal en l'accés a aquests serveis.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya dissenyarà mesures i plans accessibles que facilitin l'accés a les prestacions i serveis sanitaris a les persones grans amb discapacitat física, intel·lectual i/o sensorial.

Article 34. Sistema d'atenció sociosanitària

1. L'atenció sociosanitària dirigida a la gent gran comprèn el conjunt de cures destinades a la gent gran malalta, especialment amb malalties de caràcter crònic, i a la gent gran amb discapacitat física i sensorial que, per les seves característiques poden beneficiar-se de les actuacions dels serveis sanitaris i socials per potenciar la seva autonomia, paliar les seves limitacions o patiments i facilitar la seva reinserció social.

2. Les administracions públiques catalanes garantiran aquests serveis a la gent gran que, pel seu grau de dependència, especialització en la cura i/o insuficiència de suport per part de la seva família o entorn, necessiten aquest tipus d'atenció.

Article 35. Principis generals

Les administracions públiques catalanes garantiran:

a) El manteniment i la consecució d'una atenció domiciliària en salut i social coordinada i integral.

b) La millora de la coordinació i de les actuacions dels serveis sanitaris i socials, a més de la formació continuada i l'intercanvi d'experiències entre els professionals, tendint a la millora de la qualitat de vida de la gent gran.

c) Contribuir a la innovació en matèria assistencial, per a fer front a les necessitats i demandes de la gent gran.

d) L'atenció sociosanitària tindrà com a principis generals l'optimització de recursos disponibles, l'atenció interdisciplinària, integral i rehabilitadora i la proximitat dels serveis.

Capítol III. Serveis i atenció residencial

Article 36. Qualitat en l'atenció a la gent gran

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya impulsarà un sistema de millora continuada, tenint en compte la formació del personal i la seva participació en el disseny de processos de millora, la implantació d'eines i gestió de qualitat en la tramitació de procediments administratius i en l'optimització en la prestació de serveis públics.

2. Les administracions públiques catalanes crearan sistemes de control continuats del compliment dels plecs de condicions dels serveis residencials dedicats a la gent gran que es prestin tant de forma directa com de forma delegada. El resultat d'aquest control continuat serà públic i accessible per al conjunt de la ciutadania.

3. Les administracions públiques vetllaran pel compliment del drets dels treballadors i treballadores que prestin serveis destinats a la gent gran, tant de gestió directa de gestió delegada.

4. L'Administració de la Generalitat de Catalunya implementarà, en el termini màxim de dos anys, un nou model d'inspeccions per als recursos residencials de Catalunya. El nou model garantirà, com a mínim, dues inspeccions d'ofici anuals a tots els recursos residencials, sense comunicació prèvia, on s'estableixin criteris estructurals, de qualitat dels serveis i de l'alimentació, i del compliment de les ràtios establertes.

5. L'Administració de la Generalitat de Catalunya crearà un portal web d'informació dels recursos residencials públics i/o amb places concertades i/o col·laborades a Catalunya, on publicarà mensualment els serveis que s'ofereixen en cadascun dels serveis residencials, les inspeccions realitzades, mancances detectades i solucionades, preus de les places, ràtios actual i llista d'espera aproximada per accedir a una plaça, entre d'altres que s'estableixin per reglament, garantint d'aquesta manera la necessària transparència.

6. Totes les institucions i recursos, d'estada o allotjament que intervinguin en l'àmbit de l'atenció a la gent gran a Catalunya, siguin públics o privats, hauran de disposar d'unes normes de convivència, òrgans de participació i un reglament de règim interior que reguli la seva organització, el seu funcionament i els deures i drets dels residents. Tant l'aprovació del reglament de règim interior com les seves modificacions hauran de ser aprovats per l'òrgan competent l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Article 37. Integració social i sanitària

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya crearà un nou model d'atenció a partir d'una integració eficaç dels àmbits social i sanitari, per tal de millorar la qualitat assistencial integral de la gent gran.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà una xarxa d'equipaments socials, residencials, sanitaris i sociosanitaris suficients per atendre la demanda en cada moment i establirà un continu assistencial per a garantir el trànsit entre serveis dels àmbits socials i sanitari.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya implantarà, en el termini de dos anys, un expedient únic social i sanitari, accessible per als professionals i pels usuaris i usuàries. Aquest expedient únic s'haurà d'ajustar a la normativa vigent sobre confidencialitat de dades i als termes que s'estableixin per reglament.

Article 38. Model residencial i de cures

1. La gent gran té el dret de viure i rebre serveis assistencials a la seva llar habitual fins que, voluntàriament o per motius de salut, sigui recomanable la seva institucionalització en un recurs residencial i/o sanitari. Per la qual cosa, quan el tractament mèdic o la intervenció social ho permeti, es considerarà la llar habitual l'espai prioritari per a l'assistència social i sanitària.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya prioritzarà els serveis d'atenció domiciliària, vetllarà per la qualitat i quantitat del servei i assegurarà un finançament suficient i unes condicions laborals justes, per tal de consolidar les cures a la pròpia llar.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya consolidarà un model de residències, prioritàriament públiques, de petita i mitjana capacitat, que donen cobertura a les necessitats de tot el territori català. Aquestes residències oferiran una atenció personalitzada i suficient, disposaran de professionals qualificats i de servei mèdic i d'infermeria de la xarxa pública durant 24 hores al dia, segons la ràtio professional fixada a la Resolució de 28 de juliol de 2022, de la Secretaria d'Estat de Drets Socials, per la qual es publica l'Acord del Consell Territorial de Serveis Socials i del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, sobre criteris comuns d'acreditació i qualitat dels centres i serveis del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, a més d'un equipament sanitari indispensable per a una primera atenció d'urgència.

4. L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà l'atenció sanitària pública a les persones grans que utilitzen o viuen en recursos residencials, així com el seu trasllat a recursos sanitaris i/o hospitalaris quan el seu estat de salut així ho requereixi sota criteri d'una persona facultativa.

Article 39. Suport familiar

Les administracions públiques catalanes donaran suport a les famílies i les persones cuidadores que s'encarreguin de l'atenció d'una persona gran dependent mitjançant un Pla de Suport Familiar, programes informatius i formatius i cursos d'entrenament de tot allò que és indispensable per fer front a les situacions que se'n deriven.

Títol IV. Autonomia personal i atenció a la dependència

Article 40. Finalitat

El Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència aglutina i assegura les condicions bàsiques que garanteixen la igualtat en l'exercici del dret subjectiu de ciutadania a la promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, establertes mitjançant la Llei estatal 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència. A més, serveix de base per a la col·laboració i participació de les administracions públiques, en l'exercici de les seves respectives competències, en matèria de promoció de l'autonomia personal i l'atenció i protecció a les persones en situació de dependència; optimitza els recursos públics i privats disponibles, i contribueix a la millora de les condicions de vida de la ciutadania.

Article 41. Configuració del sistema

1. El sistema es configura com una xarxa d'utilització pública que integra centres i serveis, públics, concertats i privats, de manera coordinada.

2. La integració en el Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència dels centres i serveis integrats en aquesta llei no suposarà cap alteració en el règim jurídic de la seva titularitat, administració, gestió i dependència orgànica.

Article 42. Temps d'espera en dependència

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya reforçarà els equips de professionals en l'àmbit de la dependència per garantir una correcta aplicació de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya prendrà les mesures oportunes per a la correcta aplicació de la Llei estatal 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència a Catalunya amb l'objectiu de reduir els temps d'espera per accedir a una prestació fins als terminis estrictament establerts per llei i que en cap cas han de superar els sis mesos des de la sol·licitud de reconeixement de la situació de dependència fins al gaudi efectiu de la prestació i/o servei.

Títol V. Habitatge i urbanisme

Article 43. Habitatge

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà el dret de la gent gran a viure en un habitatge adequat a les necessitats de cada etapa de la seva vida.

2. Les administracions públiques catalanes promouran ajuts específics per al manteniment de l'habitatge a la gent gran. En aquest sentit, s'establiran línies específiques d'ajuts per a persones grans en situació d'especial vulnerabilitat, tot garantint l'accés i el consum de subministraments bàsics.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya crearà un fons específic per a fomentar programes d'adaptació dels habitatges a les necessitats específiques de la gent gran, mitjançant ajudes tècniques i subvencions. Aquestes s'establiran mitjançant un reglament posterior, amb l'objectiu de millorar l'habitabilitat, l'accessibilitat, les condicions d'accés, l'eficiència energètica i la proximitat al seu entorn habitual.

4. L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà que les entitats financeres o altres entitats que ofereixen productes com la hipoteca inversa o rendes vitalícies vinculades a la propietat futura de l'habitatge, informin per escrit a la gent gran i que aquestes operacions es formalitzin obligatòriament davant notari.

Article 44. Habitatges amb serveis

L'Administració de la Generalitat de Catalunya promourà la creació d'habitatges amb serveis i compartits destinats a persones grans, que afavoreixi la convivència solidària, l'autonomia i l'ajuda mútua.

Article 45. Adaptació dels habitatges

1. D'acord amb la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat, la comunitat de propietaris o, si és el cas, la persona propietària, haurà de garantir de forma efectiva i sufragar l'accessibilitat, comunicació i interacció a l'habitatge, així com l'accés a les zones comunes dels edificis plurifamiliars en què resideix gent gran i/o persones amb discapacitat.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya crearà programes d'intercanvi d'habitatge per a persones grans amb problemes de mobilitat que resideixin en edificis no accessibles, amb l'objectiu d'evitar el seu aïllament social.

Article 46. Urbanisme

D'acord amb la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat, les administracions públiques catalanes promouran plans urbanístics i models i entorns urbans que tinguin en compte la gent gran i les seves necessitats específiques. Entre altres

mesures, el disseny urbà haurà de ser accessible, estar adaptat per a la gent gran i contenir elements que facilitin l'orientació i la relació social de les persones grans.

Títol VI. Mort digna

Article 47. Voluntats anticipades

1. La gent gran té dret a manifestar, de manera anticipada, quin tractament mèdic vol rebre en cas de malaltia mitjançant el document de voluntat anticipades.

L'Administració de la Generalitat de Catalunya promourà, en els termes establerts a la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, el document de voluntats anticipades mitjançant, com a mínim, les següents accions: la difusió de vídeos, fullets d'informació als centres sanitaris, amb especial incidència als centres d'atenció primària, i campanyes als mitjans de comunicació.

Article 48. El final de la vida

1. S'establiran els mecanismes suficients per garantir les millors condicions en relació amb l'acompanyament, el confort i la intimitat en les últimes hores de vida de persones ingressades en centres hospitalaris, sociosanitaris i residències de la xarxa pública, així com de llurs familiars o acompanyants.

2. Es posarà a disposició dels pacients que es trobin en la situació esmentada a l'apartat anterior una habitació individual per l'assoliment d'aquest objectiu.

Article 49. Formació del personal

L'Administració de la Generalitat de Catalunya garantirà la formació obligatòria per a tot el personal sanitari, de treball social i de psicologia clínica, sobre l'atenció al final de la vida, respectant les voluntats del pacient.

Article 50. Cures palliatives

1. Es garantirà l'accés universal a les cures palliatives, cada dia de l'any i les vint-i-quatre hores del dia.

2. Les cures palliatives seran objecte de formació i actuació de tots els equips sanitaris i, si escau, sociosanitaris.

Article 51. Observatori de la Mort

1. Es fomentarà l'activitat de l'Observatori de la Mort, en tant que representa un instrument fonamental per conèixer les circumstàncies en què moren les persones a Catalunya, amb especial atenció a aquelles que moren soles, per extreure'n conclusions i promoure propostes de millora en relació amb l'ajuda i l'accés a tractaments o serveis que garanteixin una mort digna.

2. L'Observatori de la Mort, amb la col·laboració de tots els agents implicats, crearà un registre unificat i oficial del nombre de persones grans que viuen en situacions de vulnerabilitat originades per situacions d'aïllament i soledat no volguda i d'aquelles que moren soles.

Títol VII. Educació i coneixement

Article 52. Promoció de l'educació

1. Les administracions públiques catalanes promouran el dret a la formació i l'educació de la gent gran, i vetllaran pel seu accés en igualtat de condicions, assegurant la participació d'ambdós sexes, a través de:

a) L'organització d'aules de formació, cursos i altres activitats dirigides a la gent gran que possibilitin i ajudin al seu empoderament.

b) La promoció de la participació de la gent gran en tallers i activitats formatives de diferents àmbits.

c) La potenciació de la formació de la gent gran en tots els àmbits del sistema educatiu.

d) Des de la formació continuada, destinar un percentatge d'aquesta per a la formació digital bàsica de la gent gran i promoure les formacions en línia i en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.

a) La promoció de la participació de la gent gran en la impartició d'activitats formatives, dintre i fora de l'àmbit universitari.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya oferirà bonificacions a la gent gran per a l'estudi de llengües a les Escoles Oficials d'Idiomes, tal com es determini reglamentàriament.

Article 53. Ensenyaments superiors

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya promourà i reforçarà els programes i accions que es desenvolupen en l'àmbit universitari i de formació professional adreçats a les persones grans, especialment les Aules d'Extensió Universitària, en col·laboració amb les diferents universitats de Catalunya, garantint la presència d'aquests programes arreu del territori català i en la formació universitària no presencial.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya realitzarà campanyes específiques per al foment de la matriculació de la gent gran en els estudis universitaris en curs, promovent beques d'estudi específiques per a aquest col·lectiu segons una escala progressiva basada en les rendes.

Article 54. Experiències intergeneracionals

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya elaborarà un Pla de Foment de les relacions intergeneracionals, amb la participació de tots els agents implicats, amb l'objectiu de generalitzar i promoure programes que incideixin en les relacions per a l'intercanvi d'experiències i coneixements, atenent les diferències que es donen en tots els diferents àmbits i realitats del territori català.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya fomentará, dins les hores de lliure disposició dels centres educatius, programes intergeneracionals a l'educació primària i secundària amb l'objectiu de fomentar la transmissió de valors i de memòria.

Article 55. Envel·liment actiu

1. Les administracions públiques catalanes contribuiran a la millora del coneixement sobre els processos d'envelliment i actiu. Per assolir aquest objectiu:

a) S'impulsarà la inclusió de continguts relacionats en tots els nivells educatius.
b) Es promourà la formació dels professionals de la gerontologia i la seva investigació.

c) Es realitzaran campanyes de sensibilització social sobre les necessitats de la gent gran.

d) Es garantirà l'atenció i protecció necessària en totes les etapes de la vida.

2. Els poders públics facilitaran cursos de preparació a la jubilació i altres mesures dirigides a millorar l'adaptació a la nova situació vital, aportant els recursos suficients i necessaris.

Article 56. Bretxa digital

1. Les administracions públiques catalanes vetllaran per tal de reduir la bretxa digital de les persones grans amb l'objectiu de reduir l'aïllament i la vulnerabilitat social d'aquests.

2. Per assolir aquest objectiu les administracions públiques catalanes duran a terme, entre altres, les següents mesures:

a) L'apropament de les tecnologies de la informació i la comunicació a les persones grans, així com la millora i adaptació de les aplicacions, webs o aplicacions que serveixen com a canals d'accés per a aquests.

b) La promoció de la formació digital bàsica, portant a terme campanyes habituals dirigides en exclusiva a la gent gran, i campanyes especials específicament

adreçades a les dones grans, per tal de formar-les en les eines i els canals de comunicació que existeixen amb l'administració pública i els diversos serveis públics o privats.

c) L'oferiment d'informació i assessorament a la gent gran sobre les tecnologies de la informació i comunicació i la seva utilització, així com sistemes de suport alternatius per tal de facilitar l'accés a aquests.

d) El foment de la participació social digital i la facilitació de les possibilitats i oportunitats tecnològiques.

e) L'avançament cap a una administració digital que sigui senzilla i inclusiva per a les persones grans.

Títol VIII. Protecció de les persones grans LGTBI

Article 57. Protecció de les persones grans LGTBI

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya durà a terme mesures actives de prevenció de la discriminació, promoció de la inclusió social i visibilitat a les persones grans LGTBI.

2. Les persones grans LGTBI tenen dret a percebre del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya una protecció i una atenció integral per la promoció de la seva autonomia personal i de l'envelliment actiu, que permeti una vida digna i independent i el seu benestar social i individual, així com accedir a una atenció gerontològica adequada a les seves necessitats, en l'àmbit sanitari, social i assistencial.

3. Els centres, serveis i programes de serveis socials destinats a persones grans, siguin privats, concertats o públics, garantiran el dret a la no discriminació de persones en atenció a la seva orientació sexual, identitat sexual, expressió de gènere, desenvolupament sexual o grup familiar, ja sigui si viuen soles com si viuen en parella, en els termes establerts a la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

4. L'Administració de la Generalitat de Catalunya establirà les mesures necessàries per garantir la correcta i específica formació de les persones professionals que treballen als serveis dels àmbits social i sanitari destinats a les persones grans, tant públics com privats, sobre la realitat de les persones grans LGTBI.

Títol IX. Mobilitat i accessibilitat

Article 58. Mobilitat i accessibilitat

1. Les administracions públiques promouran l'ús del transport públic com a mitjà prioritari de transport, sigui individual o col·lectiu, mitjançant la bonificació dels títols i preus a totes les persones grans i a tot el territori.

2. D'acord amb la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat, les administracions públiques vetllaran per les condicions d'accessibilitat necessàries al sistema de transport públic que garanteixin la seguretat, comoditat i autonomia, prioritzant les necessitats de la gent gran.

3. D'acord amb la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat, les administracions públiques catalanes elaboraran el corresponent Pla d'accessibilitat universal, referit al seu àmbit territorial de competències, per garantir-ne l'accés de les persones grans amb menor capacitat de mobilitat en els espais públics. L'Administració de la Generalitat de Catalunya donarà suport als ajuntaments per la seva redacció així com a les actuacions necessàries per a la seva execució.

Títol X. Protecció econòmica

Article 59. Sobre la protecció econòmica

1. Les administracions públiques catalanes vetllaran per la suficiència econòmica de la gent gran, ajudant-los a millorar la seva autonomia personal i qualitat de vida, per tal d'assegurar la seva suficiència econòmica, mitjançant l'establiment de procediments de col·laboració i cooperació amb la resta d'administracions.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya establirà, en el marc de la normativa fiscal vigent, mesures de suport econòmic a les famílies o a aquelles persones que exerceixin com a cuidadores que tinguin persones dependents grans a càrrec seu.

Article 60. Cobriment de les necessitats bàsiques

1. Amb l'objectiu de millorar la situació de la gent gran, així com per sufragar les seves necessitats bàsiques i les tendents a millorar la seva situació en qualsevol àmbit, s'establiran prestacions i ajudes econòmiques, sempre que aquestes siguin compatibles amb les que pugui atorgar l'administració estatal i altres administracions públiques.

2. Per a tenir dret a percebre les ajudes i prestacions esmentades en aquesta Llei, es tindrà en compte el grau d'autonomia de la persona; la seva situació social, familiar i personal i els seus ingressos o la seva renda, o de la persona que estigui obligada a prestar-li aliments. El procediment de concessió i l'avaluació dels criteris s'establiran mitjançant reglament.

Article 61. Renda Garantida de Ciutadania

Es garantiran els complements a les pensions i prestacions estatals contemplats a la Llei 14/2017, del 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania. Les administracions públiques catalanes seran proactives a l'hora d'aplicar aquests complements, especialment amb els col·lectius de gent gran més desafavorits que, en compliment dels requisits, poden ser beneficiaris de l'esmentada llei.

Article 62. Inclusió financera i accés als serveis financers i bancaris de la gent gran

1. L'Administració de la Generalitat de Catalunya promourà i garantirà la inclusió financera i l'accés de les persones grans als serveis financers i bancaris. Per assolir aquest objectiu es crearà un servei d'assessorament financer gratuït per a les persones grans.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya promourà iniciatives dirigides al col·lectiu de la gent gran, com ara la millora del sistema d'atenció comercial bancari i l'increment del personal de suport per ajudar a realitzar les operatives necessàries, l'obertura i adaptació de caixers, la garantia de l'accés alternatiu i presencial a aquells serveis que s'ofereixen per via telemàtica, l'ampliació de la cartera de productes i serveis, la promoció de tecnologies d'accés a la banca senzilles inclusives i segures, programes d'educació financera i quantes mesures siguin necessàries per a apropar els serveis financers a la gent gran, especialment a les zones rurals.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya establirà mesures específiques per a les zones rurals, com ara l'obertura de noves oficines, la presència de caixers automàtics o la creació d'oficines mòbils i el foment de la retirada o dipòsit d'efectiu en establiments comercials, entre d'altres.

Títol XI. Protecció jurídica

Article 63. Espoliació patrimonial

Quan les administracions públiques catalanes tinguin coneixement que el patrimoni d'una persona gran està sent objecte d'espoliació, bé per la seva pròpia família o per tercers, es procedirà a comunicar-li de forma expressa les accions judicials

que pot iniciar, assegurant l'assistència jurídica si fos necessari, sense perjudici del trasllat dels fets al Ministeri Fiscal.

Article 64. Protecció dels drets de la gent gran com a consumidors

1. Les administracions públiques catalanes garantiran el respecte dels drets que corresponen a les persones grans com consumidors i usuaris, especialment en relació amb les ofertes comercials dirigides específicament a aquest sector de la població.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya promourà els acords necessaris amb empreses públiques i privades, en especial amb entitats financeres, empreses de subministraments i empreses de serveis essencials, per tal de garantir l'atenció presencial i la utilització i la facilitació dels sistemes d'accés i de les aplicacions informàtiques.

3. Les administracions públiques catalanes actuaran quan els seus drets com a consumidors siguin vulnerats; protegirà, informarà dels seus drets i oferirà assistència jurídica, sense perjudici d'informar el Ministeri Fiscal.

Article 65. Maltractament i denúncies

1. Els poders públics portaran a terme accions conjuntes i coordinades entre les administracions i també amb la societat organitzada per prevenir el maltractament a la gent gran.

2. L'Administració de la Generalitat de Catalunya impulsarà mecanismes eficaços i coordinats per a l'assistència, l'assessorament, la denúncia anònima i la protecció. Entre ells, la creació d'un telèfon específic, gratuït i confidencial, per a gent gran maltractada.

3. Els òrgans competents de la Generalitat de Catalunya s'encarregaran d'oferir formació específica per als professionals per tal de fer front als casos de maltractament, a més de posar en marxa campanyes de conscienciació i prevenció de manera contínua.

4. L'Administració de la Generalitat de Catalunya difondrà els recursos jurídics de prevenció com a mesura de protecció d'aquestes persones amb capacitat de decidir, així com les mesures de protecció per a aquestes persones que no poden decidir per si mateixes.

5. Les situacions de falta d'assistència, així com les situacions de maltractament en les que es trobi la gent gran, podran ser denunciades davant les administracions públiques. Aquestes obriran la corresponent investigació o, quan correspongui, ho posaran en coneixement del Ministeri Fiscal. L'administració pública, davant del coneixement de situacions de maltractament o falta d'assistència, entre altres que puguin perjudicar la gent gran, podran actuar de part i posar-ho en coneixement del Ministeri Fiscal.

6. L'Administració de la Generalitat de Catalunya, a través dels mitjans de comunicació públics, crearà campanyes dirigides al foment del bon tracte cap a la gent gran i en la divulgació del maltractament a la gent gran.

7. Les administracions públiques posaran en marxa accions de sensibilització, informació i formació que arribin a familiars, institucions, professionals, gent gran i la resta de la societat.

Article 66. Successions

L'Administració de la Generalitat de Catalunya facilitarà l'accés a la informació i oferirà un servei d'assessoria i orientació gratuït en matèria testamentària i de successions per a la gent gran, per tal de prevenir i evitar que aquestes puguin ser víctimes de manipulacions respecte a l'herència del seu patrimoni.

Títol XII. Potestats d'inspecció i control i règim sancionador

Article 67. Principis generals del règim sancionador

1. L'incompliment dels deures i de les obligacions que estableix aquesta llei per part dels agents implicats comporta l'aplicació del règim sancionador que es deriva d'aquest títol, sense perjudici del règim establert per les ordenances municipals que sigui aplicable.

2. No podran sancionar-se els fets que hagin estat sancionats penalment o administrativament, en els casos en què s'aprecii identitat de subjecte, de fet i de fonament. En els supòsits en què les infraccions poguessin ser constitutives d'il·lícit penal, l'administració passarà el tant de culpa a l'òrgan judicial competent o al Ministeri Fiscal i s'abstindrà de seguir el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no dicti sentència ferma o resolució que posi fi al procediment o mentre el Ministeri Fiscal no comuniqui la improcedència d'iniciar o prosseguir actuacions. De no haver-se estimat l'existència d'il·lícit penal, o en el cas d'haver-se dictat resolució d'un altre tipus que posi fi al procediment penal, l'Administració continuarà l'expedient sancionador sobre la base dels fets que els tribunals hagin considerat provats.

3. Si s'arxivés un procediment judicial de caràcter penal o la persona fos absoluta per no ser els fets constitutius d'infracció penal, però poguessin ser constitutius d'infracció administrativa conformement a la present llei, el jutge o Tribunal competent el comunicarà mitjançant l'oportú testimoniatge als departaments competents a l'efecte d'incoar en el seu cas l'expedient administratiu sancionador que correspongui.

Article 68. Subjectes responsables de les infraccions

Són subjectes responsables de les infraccions esmentades en aquesta llei les persones físiques i jurídiques a les quals es pugui imputar una acció tipificada com a infracció.

Article 69. Infraccions

1. Són infraccions administratives totes les accions o omissions tipificades en aquesta llei, sempre que tinguin lloc a Catalunya.

2. Les infraccions per l'incompliment d'allò que estableix aquesta llei es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

3. Tindran la consideració d'infraccions lleus aquelles conductes que incorrin en irregularitats formals derivades de la inobservança dels drets i deures establerts en la present llei i la normativa que la desenvolupa. En tot cas, són infraccions lleus:

a) La no adaptació de l'accés a zones comunes dels edificis.

b) Les sancions greus que no tinguin un gran impacte social o no causi un greu perjudici pels ciutadans i ciutadanes.

4. Són infraccions greus:

a) La inexistència d'un Pla de suport familiar.

b) La manca de col·laboració i cooperació amb la resta d'Administracions per tal de millorar l'autonomia personal i qualitat de vida de la gent gran.

c) Els actes que impedeixin o posin resistència a l'hora de promocionar activitats destinades a la gent gran.

d) Els actes que impedeixin mantenir relacions interpersonals o rebre visites dins dels centres destinats a la gent gran que s'especifiquen en aquesta llei.

e) Els actes que impedeixin deixar d'utilitzar per voluntat pròpia els centres destinats a la gent gran que s'especifiquen en aquesta llei.

f) Els actes que impedeixin l'atenció farmacèutica o sanitària, per acció o omisió, a una persona gran.

g) La manca de les condicions higièniques bàsiques als centres destinats a la gent gran que s'especifiquen en aquesta llei.

h) L'obstrucció de l'acció dels serveis d'inspecció.

i) L'incompliment d'un requeriment administratiu específic, que no constitueixi una exigència formal, formulada per l'òrgan administratiu al qual correspongui l'exercici de les competències necessàries per a donar compliment a les previsions d'aquesta llei.

j) La comissió de tres o més infraccions lleus, sempre que en el termini de l'any anterior el presumpte infractor hagués estat ja sancionat per dues infraccions lleus mitjançant resolució administrativa ferma.

k) La no existència, en les residències, tant públiques com privades, d'un Consell de participació.

5. Són infraccions molt greus:

a) Els actes que impedeixin, per acció o omissió, el desplegament total o parcial de qualsevol article d'aquesta llei.

b) Les conductes qualificades de greus en què concorrin motivacions d'odi o menyspreu per motiu d'edat.

c) Les conductes qualificades de greus en què els autors s'aprofitin d'una situació de dificultat o impossibilitat de la persona gran afectada.

d) La vulneració del dret a la intimitat i a la no divulgació de dades personals de les persones grans.

e) La no comunicació a l'òrgan competent o l'omissió d'acció de violència masclista.

f) La pressió greu exercida sobre l'autoritat, agent, personal funcionari o empleat públic, en l'exercici de les potestats administratives per a l'execució de les mesures previstes en la present llei, i en les seves normes de desenvolupament.

g) La comissió de tres o més infraccions greus, sempre que en el termini dels dos anys anterior la persona infractora hagués estat ja sancionada per dues infraccions greus mitjançant resolució administrativa ferma

Article 70. Sancions aplicables

1. Les infraccions tipificades per aquesta llei tenen les sancions pecuniàries següents:

a) Per la comissió d'infraccions lleus: una sanció pecuniària d'entre 300 i 10.000 euros.

b) Per la comissió d'infraccions greus: una sanció pecuniària d'entre 10.001 i 40.000 euros.

c) Per la comissió d'infraccions molt greus: una sanció pecuniària d'entre 40.001 i 500.000 euros.

2. En l'àmbit de les administracions públiques catalanes, i atenent els criteris de graduació de les sancions, seran sancionades:

a) Les infraccions lleus, amb sancions pecuniàries, en el seu grau mínim, de 300 a 3.000 euros; en el seu grau mitjà, de 3.001 a 6.000 euros; i en el seu grau màxim de 6.001 a 10.000 euros.

b) Les infraccions greus, amb sancions pecuniàries, en el seu grau mínim de 10.001 a 20.000 euros; en el seu grau mitjà de 20.001 a 30.000 euros; i en el seu grau màxim de 30.001 a 40.000 euros.

c) Les infraccions molt greus, amb sancions pecuniàries, en el seu grau mínim, de 40.001 a 100.000 euros; en el seu grau mitjà, de 100.001 a 200.000 euros; i en el seu grau màxim de 200.001 a 500.000 euros

3. La recaptació obtinguda del cobrament de les sancions pecuniàries contemplades en el punt 1 d'aquest article serà invertida en la promoció de sensibilització a favor de la gent gran i per fer front a l'edatisme, la soledat social o aïllament social i la soledat no desitjada.

Article 71. Criteris de graduació i concurrència de sancions

1. Totes les sancions pecuniàries hauran de guardar la deguda adequació i proporcionalitat amb la gravetat del fet constitutiu de la infracció i de l'import final,

sempre que a la infracció no el resulti més beneficiós el seu abonament que la comissió de la infracció.

2. Els criteris per tal d'aplicar el grau mínim, mitjà o màxim de la sanció pecuniària seran:

- a) La intencionalitat.
- b) La naturalesa dels danys causats.
- c) Les repercussions que tingui la infracció i la seva permanència o transitorietat, així com la repercussió social.
- d) La reincidència de la persona infractora.
- e) Si es desprèn un benefici econòmic per a la persona infractora després de la comissió de la infracció.
- f) La condició d'autoritat, agent, personal funcionari o empleat públic de la persona infractora.
- g) En tot cas, les infraccions sempre es fixaran en el seu grau màxim quan hagin estat comeses per persones titulars de qualsevol càrrec o funció pública o empleats públics en l'exercici dels seus càrrecs o funcions.

3. En el cas que concorrin dues o més infraccions imputables a una mateixa persona, essent una d'elles la via per cometre l'altre, s'imputarà a aquesta persona la sanció corresponent a la infracció més greu.

Article 72. Potestats d'inspecció i control

1. La incoació i instrucció dels expedients sancionadors, la imposició de les corresponents sancions pecuniàries, així com el control de l'actuació dels agents implicats en la present llei, incloent-hi la potestat inspectora sobre el compliment de totes les obligacions, correspondrà a cadascun dels departaments competents en l'àmbit de les seves competències.

2. Les entitats o empreses que participin en qualsevol activitat que emani d'aquesta llei estan subjectes a inspecció i control, restant obligades a prestar la màxima col·laboració amb les institucions.

Disposicions addicionals

Disposició addicional primera. Pla d'Actuació Integral per la protecció i l'envelliment saludable de la gent gran

L'Administració de la Generalitat de Catalunya, en el termini d'un any a comptar des de l'entrada en vigor de la llei, aprovarà un Pla d'Actuació Integral per la protecció i l'envelliment saludable de la gent gran.

Disposició addicional segona. Defensor o defensora dels drets de la gent gran

En el termini d'un any es modificarà la Llei 24/2009, del 23 de desembre, del síndic de greuges per incloure la figura del defensor o defensora dels drets de la gent gran, per tal d'assistir el síndic i exercir les competències delegades en la protecció de la gent gran.

Disposició addicional tercera. Creació de l'Agència d'Atenció Integrada Social i Sanitària

L'Administració de la Generalitat de Catalunya impulsarà en el termini de tres anys, en coordinació amb els departaments responsables de les polítiques socials i les polítiques sanitàries, i en col·laboració amb els ens locals, l'Agència d'Atenció Integrada Social i Sanitària, com l'instrument que ha de permetre dur a terme totes les línies estratègiques d'atenció integrada social i sanitària de Catalunya.

Disposicions derogatòries

Disposició derogatòria única

Queden derogades quantes disposicions d'igual o inferior rang s'oposin al que es disposa en la present llei.

Disposicions finals

Disposició final primera. Desplegament reglamentari

L'Administració de la Generalitat de Catalunya i els titulars dels departaments corresponents en cada cas, en l'àmbit de les competències respectives, han de dictar inexcusablement, en el termini d'un any a comptar des de l'entrada en vigor de la llei, les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per a desplegar-la i per a executar-ne els preceptes, posant especial incidència en els preceptes dels articles 8. «Dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge», art. 9. «Dret a la llibertat ideològica, religiosa i de culte» i art. 10 «Dret a la informació i a la llibertat d'expressió», per als quals establirà protocols de seguiment per controlar i avaluar la seva execució amb l'objectiu final de millorar-la.

Disposició final segona. Desplegament reglamentari del règim sancionador i de les potestats d'inspecció

L'Administració de la Generalitat de Catalunya i els titulars dels departaments corresponents en cada cas, en l'àmbit de les competències respectives, han de dictar inexcusablement, en el termini de sis mesos a comptar des de l'entrada en vigor de la llei, les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per a desplegar-la i per a executar-ne els preceptes del Títol XIII pel que fa a la inspecció, la potestat de control i el règim sancionador.

Disposició final tercera. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Disposició final quarta. Impacte pressupostari

Els preceptes que eventualment comportessin la realització de despeses amb càrrecs als Pressupostos de la Generalitat, o una disminució dels ingressos, produiran efectes a partir de l'entrada en vigor de la Llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor de la llei.

Palau del Parlament, 28 de novembre de 2022

Alícia Romero Llano, portaveu; Raúl Moreno Montaña, portaveu adjunt, GP PSC-Units

Proposició de llei sobre les defensories i sindicatures locals de greuges

202-00055/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS, GP ERC, GP JXCAT, GP CUP-NCG, GP ECP
Reg. 78372 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 13.12.2022

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Marta Vilalta i Torres, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, Mònica Sales de la Cruz, portaveu del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, Eulàlia Reguant i Cura, portaveu del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar, David Cid Colomer, portaveu del